OUD-LIMBURGSE
SCHUTTERSFEDERATIE

Normenboek

Terreinwedstrijden

Jeugd

Voorwoord

Oud-Limburgse Schuttersfederatie

In dit normenboek zijn de wedstrijdnomen opgenomen voor de terreinwedstrijden Jeugd tijdens het OLS-feest.

De Normencommissie heeft ervoor gekozen om vanaf 2026 de normenboeken te splitsen in terreinwedstrijden en optochtwedstrijden. Daarnaast is er een speciaal normenboek gemaakt voor de jeugd wedstrijden op het terrein en een fotoboek.

De normenboeken zijn geschreven in de mannelijke vorm, maar gelden voor zowel mannen als vrouwen.

De OLS federatie beschikt over onderstaande boeken:

- **Normenboek terreinwedstrijden Alle Exercitievormen.**
- **Normenboek terreinwedstrijden Jeugd.**
- **Normenboek optochtwedstrijden Nieuwe Exercitie.**
- **Normenboek optochtwedstrijden Oude Exercitie.**
- **Normenboek optochtwedstrijden Gilde Exercitie.**
- **Normenboek optochtwedstrijden Belgische Exercitie.**
- **Fotoboek**

Alle downloads van de normenboeken zijn te vinden op de website Downloads - OLS Federatie.

In deze uitgave zijn wijzigingen of aanpassingen opgenomen zoals besloten in de algemene ledenvergadering van 7 maart 2026 alsmede een aantal tekstuele wijzigingen/aanpassingen.

Vragen over of voorstellen tot wijziging van de normen door verenigingen en/of juryleden, kunnen schriftelijk of per e-mail ingediend worden bij het secretariaat van de Normencommissie via:

normencommissie@olsfederatie.com

Versiebeheer

VERSIE	DATUM	WIE	OMSCHRIJVING WIJZIGING
Eerste druk 1.0	2026	OLS bestuur	Wijzigingen ALV 7 maart 2026

©2026 OLS Normencommissie

Inhoud

0.1 Doel van de normen 5
0.2 Praktische aanwijzingen 6
1.0 Normen per wedstrijdonderdeel 8
1.01 Mooiste jeugd koning 8
1.02 Mooiste jeugd koningin 10
1.03 Mooiste jeugd koningspaar 11
1.04 Mooiste jeugd keizer 12
1.05 Mooiste jeugd keizerin 14
1.06 Mooiste jeugd keizerspaar 15
1.07 Mooiste jeugd hofdame (groep) 16
1.08 Beste jeugd bieleman (groep) 17
1.09 Beste jeugd sappeur (groep) 19
1.10 Beste jeugd marketentster (groep) 21
1.11 Beste jeugd soetelaarster (groep) 23
1.12 Beste jeugd hospitaalsoldaat 25
2.0 Bijlage wedstrijden op het terrein 26
2.1 Dragen van onderscheidingen i.c.m. wedstrijdzilver en/of -medailles 26
2.2 Advies voor de uitvoering van imitatie geweren en imitatie bijlen. 27

©2026 OLS Normencommissie

0.1 Doel van de normen

Wedstrijdnormen terrein Jeugd voor het Oud-Limburgs Schuttersfeest
(en eventueel de Bondsfeesten).

Het doel van de normen is, de voorwaarden te scheppen voor een zo reëel en objectief mogelijke beoordeling van de verenigingen en de individuele deelnemers aan de zogenaamde overige wedstrijden (behalve muziekwedstrijden) tijdens het OLS-feest en eventueel de bondsfeesten.

Het doel is daarom tweeledig:

- Als handleiding voor de verenigingen en individuele deelnemers.
- Als handleiding voor de juryleden.

1. Als richtlijn en handleiding voor de verenigingen en de individuele deelnemers.
   Iedere norm is onderverdeeld in rubrieken met gegevens waarop een jurylid haar/zijn beoordeling baseert.
   Om een goed resultaat te behalen, is het voor de verenigingen en de individuele deelnemers noodzakelijk, minimaal aan de beschreven normen te voldoen.

   Het is uiteraard niet mogelijk, om voor iedere norm alles tot in detail te omschrijven.
   Het zijn hoofdregels en ook als zodanig bedoeld.

   Dat echter ook wordt gelet op kleinere, niet omschreven details, bijvoorbeeld de uitmonstering op een uniform, kleine beschadigingen, goede verzorging, hygiëne enzovoort, ligt voor de hand.
   Het is dus zowel voor de verenigingen, als voor de individuele deelnemers, belangrijk om te zorgen dat alles tot in de puntjes verzorgd is en dat aan de gehele norm voldaan wordt.

   Uit de praktijk blijkt, dat deelnemers aan de (terrein) wedstrijden niet altijd goed op de hoogte zijn van de geldende normen, met **lagere beoordelingscijfers** als gevolg. Het is een aanbeveling voor de verenigingen om hun deelnemers tijdig te attenderen op de voor hen geldende normen.

2. Voor de beoordeling van de wedstrijden tijdens het OLS-feest is een groot aantal juryleden nodig. De jury wordt, onder supervisie van het federatiebestuur, door de Jurycommissie samengesteld uit personen die allen in bezit zijn van het door de OLS-federatie verstrekte jury-certificaat.
   Als regel wordt iedere wedstrijd beoordeeld **door twee juryleden**. Een gelijke benadering door de jury, ten opzichte van de wedstrijden is noodzakelijk, om te voorkomen dat te grote puntenverschillen ontstaan. Dit wil echter niet zeggen dat de punten, door deze twee juryleden gegeven, gelijk moeten zijn. Een verschil in beoordeling is acceptabel, daar de plaats en het moment van beoordeling van de beide juryleden niet altijd hetzelfde is.

0.2 Praktische aanwijzingen

Voor wedstrijden die op het feestterrein beoordeeld worden, gelden de volgende algemene richtlijnen:

1. Het is de juryleden niet toegestaan om uniform of attributen van ter beoordeling uittredende personen/groepen aan te raken. Wel kan aan de beoordeelde(n) gevraagd worden een en ander te tonen.

2. Het is aan een jurylid niet toegestaan, andere of meerdere materialen, die niet zijn opgenomen in de betreffende norm, te eisen of deze in de beoordeling te betrekken.

3. Iedere persoon/groep, die in aanmerking wenst te komen voor een beoordeling, geeft zich van tevoren bij het wedstrijdsecretariaat voor dit onderdeel op en neemt deel in **volledig tenue**[1] (geen zomertenue)

4. Iedere deelnemer behoort bij het aanmelden bij de jury, het optochtnummer van zijn vereniging op te geven.

5. Onderscheidingen zie ook website OLS: *Draagwijzer onderscheidingen draagwijzer-onderscheidingen-OLS-uitbreiding-4.pdf (olsfederatie.com)*

- Het dragen van onderscheidingen samen met wedstrijdzilver en/of -medailles en/of medailles is toegestaan.
- Indien onderscheidingen samen met wedstrijdzilver en/of -medailles en/of medailles zichtbaar worden gedragen, dienen deze ordelijk en netjes gerangschikt bevestigd te worden.
- Voor de wijze van het dragen van onderscheidingen in combinatie met wedstrijdzilver en/of -medailles of medailles wordt verwezen naar de tekeningen opgenomen in *2.1 Dragen van onderscheidingen i.c.m. wedstrijdzilver en/of* -medailles.
- Wanneer meerdere onderscheidingen naast elkaar of gezamenlijk op een baton (draagbalk) worden geplaatst zijn het of allemaal originele onderscheidingen of allemaal miniaturen.
- Een onderscheiding mag nooit bedekt zijn door kleding of uitmonstering.
- Het op correcte wijze dragen van de onderscheidingen en wedstrijdzilver en/of -medailles of medailles wordt in de beoordelingen betrokken.

De onderscheidingen worden gedragen:

- Bij een met **één rij knopen** tot aan de hals gesloten tuniek **op de linkerborst naast de 2e knoop** (de meest belangrijke onderscheiding zoveel mogelijk naar het borstbeen toe). De bovenkant van het lintje moet ter hoogte van de tweede knoop bevestigd te zijn.
- Bij een met **twee rijen knopen** tot aan de hals gesloten tuniek **midden voor het lichaam, naast de 2e knoop** (de meest belangrijke onderscheidingen zoveel mogelijk naar de rechterzijde van het lichaam toe). De bovenkant van het lintje dient ter hoogte van de tweede knoop bevestigd te zijn.
- Bij overige uniformen op de **linkerborst**.
- Bij hoge uitzondering, wanneer één of meer onderscheidingen afgedekt worden door een organieke toevoeging aan het officiële tenue, (bijv. bandelier vaandeldrager) mogen deze op de rechterborst gedragen worden.

[1] Onder volledig tenue wordt verstaan: pantalon (broek), rok, tuniek (jas), hoofdbedekking, imitatie bijl (ook bij sappeur), mandje (zonder inhoud), tonnetje, imitatie geweer (ook bij sappeur), sabel, koningszilver, konings/keizersvogel.

6. Iedere deelnemer behoort bij het aanmelden bij de jury en tijdens de beoordeling zelf, **in-de-houding** te staan. Bij het uitvoeren van handelingen/oefeningen zal de jury hem/haar verzoeken om de 'rusthouding' aan te nemen.

7. De wedstrijden op het feestterrein worden beoordeeld in de categorie:
   - Jeugd

8. Jeugdige leden.
   Ter bevordering en stimulering van de jeugd als lid van een schutterij mogen jeugdige schutters uittreden op het wedstrijdterrein.
   Onder jeugd wordt in deze normen verstaan: **hij/zij die de leeftijd van zestien jaar nog niet heeft bereikt**. Boven deze leeftijdsgrens worden de personen ingedeeld bij de volwassenen.

9. Na het beoordelen van gevraagde handelingen is het niet toegestaan dat juryleden nog beoordelen op kleding.

10. Personen of groepen die vooraf niet zijn aangemeld bij het wedstrijdsecretariaat kunnen wel ter beoordeling uittreden, maar komen niet in aanmerking voor de dagprijzen. Dit telt voor jeugdigen en volwassenen.

©2026 OLS Normencommissie

1.0 Normen per wedstrijdonderdeel

1.01 Mooiste jeugd koning

Toelichting

- Voor de *jeugd koning in uniform* is de rang of functie niet van invloed op de beoordeling.
- De uitvoering van de exercitie is van belang en wordt daarom in de beoordeling meegenomen.
- De jeugd koning, die deelneemt aan de wedstrijd mooiste jeugd koningspaar, mag **niet** deelnemen aan de wedstrijd mooiste jeugd koning**.**

Beoordelingspunten

1. **Kleding**
- Pasvorm/snit en staat van onderhoud.
- Uitmonstering niet beschadigd of verkleurd.

2. **Hoofddeksel**
- Pasvorm en onderhoud en voor zover van toepassing, de kleurencombinatie van het uniform.
- Lauwertak is niet verplicht; indien een lauwertak is aangebracht, moet deze **zilverkleurig** zijn.

3. **Handschoenen**
- Goed passend en schoon (proper).
- In de kleur **wit**.
- Wordt door de schutterij, waarvan de jeugd koning deel uitmaakt, een andere kleur handschoenen gedragen, dan is dit ook voor de jeugd koning toegestaan.

4. **Sokken, anklets, slobkousen, beenkappen**
- Effen **zwarte** sokken.
- Wordt door de schutterij, waarvan de jeugd koning deel uitmaakt, een andere kleur sokken gedragen, dan is dit ook voor de jeugd koning toegestaan.
- Anklets, slobkousen of beenkappen goed passend en schoon (proper).

5. **Schoeisel**
- **Zwart** en goed gepoetst, geen afgetrapte hakken of breuken in het bovenleer.
- Wordt door de schutterij, waarvan de koning deel uitmaakt, een andere kleur schoeisel gedragen, dan is dit ook voor de koning toegestaan.

6. **Koningsvogel en overig koningszilver**
- De koningsvogel vasthouden met de rechterhand.
- Een eigen koningsplaat is niet verplicht.
- Het koningszilver niet verplicht (ook op de rugzijde) gelijkmatig verdeeld en ordelijk gerangschikt.
- Ter bescherming van de kleding is een kazuifel toegestaan, mits de kleur met de kleding harmonieert.
- Het geheel dient goed onderhouden te zijn.
- Gezien de ouderdom en mogelijke slijtage door het poetsen, mag het niet gepoetst zijn van het zilver, niet worden meegenomen in de beoordeling.

7. **Onderscheidingen en wedstrijdzilver en/of -medailles**
- Voor de draagwijze van onderscheidingen, zie praktische aanwijzingen, punt 6 en *2.1 Dragen van onderscheidingen i.c.m. wedstrijdzilver en/of* -medailles. Of *draagwijzer-onderscheidingen-OLS-uitbreiding-4.pdf (olsfederatie.com)*.

8. Sjerp

- Deze is niet verplicht.
- Wordt deze gedragen dan:
  - Over de rechterschouder naar de linkerheup.
  - In de Nederlandse driekleur: rood boven.
  - Of volledig oranje.
  - Of in de Belgische driekleur: zwart boven.
- Bij een uniform wordt de sjerp over het uniform gedragen, over de koppel.

9. Algemene houding en indruk

- De algehele presentatie moet waardig zijn.

©2026 OLS Normencommissie

1.02 Mooiste jeugd koningin

Toelichting

- De beoordeling geschiedt in één categorie: **in jurk**.
- Kleding aangepast aan de weersomstandigheden, bijvoorbeeld stola of schouderbedekking, is toegestaan.
- Het gebruik van een paraplu is bij slechte weersomstandigheden toegestaan.
- Een jeugd koningin draagt geen wedstrijdmedailles en geen onderscheidingen.
- Tijdens het O.L.S. is extra aandacht vereist bij de beoordeling van jeugd koningspaar.
  De jeugd koningin kan tweemaal worden beoordeeld:
  - Bij het onderdeel mooiste jeugd koningspaar.
  - Bij het onderdeel mooiste jeugd koningin.

Beoordelingspunten

1. **Kleding**

- Pasvorm/snit en staat van onderhoud.
- Lange jurk (lengte minimaal tot de enkel); midi en mini zijn niet toegestaan.

2. **Kapsel en hoofdbedekking**

- Het kapsel dient verzorgd te zijn.
- Een diadeem of kroontje is niet verplicht.
- Indien een diadeem of kroontje wordt gedragen, dan moet het **zilverkleurig** zijn.
- Het dragen van een hoed is toegestaan.

3. **Handschoenen**

- Handschoenen zijn niet verplicht. Worden zij wel gedragen dan:
  - Bij lange mouwen van jurk of jasje (mouwen over het ellebooggewricht): korte handschoenen.
  - Bij korte mouwen van jurk of jasje (mouwen boven het ellebooggewricht) en mouwloze jurk: lange handschoenen.
  - Goed passend en schoon (proper).

4. **Sjerp**

- Deze is niet verplicht.
- Wordt deze gedragen dan:
  - Over de rechterschouder naar de linkerheup.
  - In de Nederlandse driekleur: rood boven.
  - Of volledig oranje.
  - Of in de Belgische driekleur: zwart boven.
- Indien een stola of een schouderbedekking wordt gedragen, dan draagt men de sjerp eronder.

5. **Bloemen**

- Het bloemboeket is een creatie van organische materialen zoals: verse bloemen, blad, takken, mos, eventueel aangevuld met andere materialen, passend bij de kleding.
- Het boeket wordt gedragen in de rechterhand.

6. **Schoeisel en (panty)kousen**

- Aangepast aan de kleding, goed verzorgd en onderhouden.
- Geen pantoffels, sandalen, klompschoenen, sportschoenen e.d.
- Het dragen van panty's of pantykousen is **verplicht**.

7. **Algemene houding en indruk**

- De algehele presentatie moet waardig zijn.

©2026 OLS Normencommissie

1.03 Mooiste jeugd koningspaar

Toelichting

- Als uitgangspunt gelden de normen voor mooiste jeugd koning en mooiste jeugd koningin.
- De jeugd koningin loopt rechts van de jeugd koning en legt de linkerhand op de onderarm van de jeugd koning.
- Ook bij deelname aan de wedstrijden op het feestterrein blijft zij rechts van de jeugd koning en legt de linkerhand op de onderarm van de jeugd koning.
- Het jeugd koningspaar moet **zonder gevolg** (jeugd hofdames of dergelijke) uittreden.
- De uitvoering van de exercitie is van belang en wordt daarom in de beoordeling meegenomen.
- De jeugd koning, die deelneemt aan de wedstrijd mooiste jeugd koningspaar, mag **niet** deelnemen aan de wedstrijd mooiste jeugd koning**.**
- Tijdens het O.L.S. is extra aandacht vereist bij de beoordeling van jeugd koningsparen.
  De jeugd koningin kan tweemaal worden beoordeeld:
  - Bij het onderdeel mooiste jeugd koningspaar.
  - Bij het onderdeel mooiste jeugd koningin.

Na de beoordeling bij **mooiste jeugd koningspaar** kan de jeugd koningin op het feestterrein blijven tot zij ook afzonderlijk als jeugd koningin, door twee **extra** juryleden, is beoordeeld.

Beoordelingspunten.
Als paar, naast die van jeugd koning en jeugd koningin afzonderlijk.

1. **Kleding**

- De kleurencombinatie van de kleding van jeugd koning en jeugd koningin moet een harmonisch geheel vormen.

2. **Algemene houding en indruk**

- De algehele presentatie moet waardig zijn.

©2026 OLS Normencommissie

1.04 Mooiste jeugd keizer

Toelichting

- Voor de jeugd keizer in uniform, is de rang of functie niet van invloed op de beoordeling.
- De uitvoering van de exercitie is van belang en wordt daarom in de beoordeling meegenomen.
- De jeugd keizer, die deelneemt aan de wedstrijd mooiste jeugd keizerspaar, mag **niet** deelnemen aan de wedstrijd mooiste jeugd keizer.

Beoordelingspunten: jeugd keizer in uniform

1. **Kleding**

- Pasvorm/snit en staat van onderhoud.
- Uitmonstering niet beschadigd of verkleurd.

2. **Hoofddeksel**

- Pasvorm en onderhoud en voor zover van toepassing, de kleurencombinatie van het uniform.
- Lauwertak is niet verplicht; indien een lauwertak is aangebracht, dan moet deze **goudkleurig** zijn.

3. **Handschoenen**

- Goed passend en schoon (proper).
- In de kleur **wit**.
- Wordt door de schutterij, waarvan de jeugd keizer deel uitmaakt, een andere kleur handschoenen gedragen, dan is dit ook voor de jeugd keizer toegestaan.

4. **Sokken, anklets, slobkousen, beenkappen**

- Effen **zwarte** sokken.
- Wordt door de schutterij, waarvan de jeugd keizer deel uitmaakt, een andere kleur sokken gedragen, dan is dit ook voor de jeugd keizer toegestaan.
- Anklets, slobkousen of beenkappen goed passend en schoon (proper).

5. **Schoeisel**

- **Zwart** en goed gepoetst, geen afgetrapte hakken of breuken in het bovenleer.
- Wordt door de schutterij, waarvan de jeugd keizer deel uitmaakt, een andere kleur schoeisel gedragen, dan is dit ook voor de keizer toegestaan.

6. **Keizersvogel en keizerszilver (indien aanwezig)**

- Indien aanwezig wordt de keizersvogel vast gehouden met rechterhand.
- Het overige keizerszilver (niet verplicht) (ook op de rugzijde) gelijkmatig verdeeld en ordelijk gerangschikt.
- Ter bescherming van de kleding is een kazuifel toegestaan, mits de kleur met de kleding harmonieert.
- Het geheel dient goed onderhouden te zijn.
- Gezien de ouderdom en mogelijke slijtage door het poetsen, mag het niet gepoetst zijn van het zilver, niet worden meegenomen in de beoordeling.

7. **Onderscheidingen en wedstrijdzilver en/of -medailles**

- Voor de draagwijze van onderscheidingen, zie praktische aanwijzingen, *2.1 Dragen van onderscheidingen i.c.m. wedstrijdzilver en/of* -medailles. Of *draagwijzer-onderscheidingen-OLS-uitbreiding-4.pdf (olsfederatie.com)*.

8. Sjerp

- Deze is niet verplicht.
- Wordt deze gedragen dan:
  - Over de rechterschouder naar de linkerheup.
  - In de Nederlandse driekleur: rood boven.
  - Of volledig oranje.
  - Of in de Belgische driekleur: zwart boven.
- Bij een uniform wordt de sjerp over het uniform gedragen, over de koppel.

9. Algemene houding en indruk

- De algehele presentatie moet waardig zijn.

©2026 OLS Normencommissie

1.05 Mooiste jeugd keizerin

Toelichting

- De beoordeling geschiedt in één categorie: **in jurk**.
- Kleding aangepast aan de weersomstandigheden, bijvoorbeeld stola of schouderbedekking, is toegestaan.
- Het gebruik van een paraplu is bij slechte weersomstandigheden toegestaan.
- Een jeugd keizerin draagt geen wedstrijdmedailles en geen onderscheidingen.
- Tijdens het O.L.S. is extra aandacht vereist bij de beoordeling van jeugd keizersparen.
  De jeugd keizerin kan tweemaal worden beoordeeld:
  - Bij het onderdeel mooiste jeugd keizerspaar.
  - Bij het onderdeel mooiste jeugd keizerin.

Beoordelingspunten

1. **Kleding**

- Pasvorm/snit en staat van onderhoud.
- Lange jurk (lengte minimaal tot de enkel); midi en mini zijn niet toegestaan.

2. **Kapsel en hoofdbedekking**

- Het kapsel dient verzorgd te zijn.
- Een diadeem of kroontje is niet verplicht; indien een diadeem of kroontje wordt gedragen, dan moet het **goudkleurig** zijn.
- Het dragen van een hoed is toegestaan.

3. **Handschoenen**

- Handschoenen zijn niet verplicht. Worden zij wel gedragen dan:
  - Bij lange mouwen jurk of jasje (mouwen over het ellebooggewricht): korte handschoenen.
  - Bij korte mouwen jurk of jasje (mouwen boven het ellebooggewricht) en mouwloze jurk: lange handschoenen.
  - Goed passend en schoon (proper).

4. **Sjerp**

- Deze is niet verplicht.
- Wordt deze gedragen dan:
  - Over de rechterschouder naar de linkerheup.
  - In de Nederlandse driekleur: rood boven.
  - Of volledig oranje.
  - Of in de Belgische driekleur: zwart boven.
- Indien een stola of een schouderbedekking wordt gedragen, dan draagt men de sjerp eronder.

5. **Bloemen**

- Het bloemboeket is een creatie van organische materialen zoals: verse bloemen, blad, takken, mos, eventueel aangevuld met andere materialen, passend bij de kleding.
- Het boeket wordt gedragen in de rechterhand.

6. **Schoeisel en (panty)kousen**

- Aangepast aan de kleding, goed verzorgd en onderhouden.
- Geen pantoffels, sandalen, klompschoenen, sportschoenen e.d.
- Het dragen van panty's of pantykousen is **verplicht**.

7. **Algemene houding en indruk**

- De algehele presentatie moet waardig zijn.

1.06 Mooiste jeugd keizerspaar

Toelichting

- Als uitgangspunt gelden de normen voor mooiste jeugd keizer en mooiste jeugd keizerin.
- De jeugd keizerin loopt rechts van de jeugd keizer en legt de linkerhand op de onderarm van de jeugd keizer.
- Ook bij deelname aan de wedstrijden op het feestterrein blijft zij rechts van de jeugd keizer en legt de linkerhand op de onderarm van de jeugd keizer.
- Het jeugd keizerspaar moet zonder gevolg (jeugd hofdames of dergelijke) uittreden.
- De uitvoering van de exercitie is van belang en wordt daarom in de beoordeling meegenomen.
- De jeugd keizer, die deelneemt aan de wedstrijd mooiste jeugd keizerspaar, mag **niet** deelnemen aan de wedstrijd mooiste jeugd keizer.
- Tijdens het O.L.S. is extra aandacht vereist bij de beoordeling van jeugd keizersparen.
  De jeugd keizerin kan tweemaal worden beoordeeld:
  - Bij het onderdeel mooiste jeugd keizerspaar.
  - Bij het onderdeel mooiste jeugd keizerin.

Na de beoordeling bij mooiste jeugd keizerspaar kan de jeugd keizerin op het feestterrein blijven tot zij ook afzonderlijk als jeugd keizerin, door twee extra juryleden, is beoordeeld.

Beoordelingspunten.
Als paar, naast die van jeugd keizer en jeugd keizerin afzonderlijk.

1. **Kleding**

- De kleurencombinatie van de kleding van jeugd keizer en jeugd keizerin moet een harmonisch geheel vormen.

2. **Algemene houding en indruk**

- De algehele presentatie moet waardig zijn.

©2026 OLS Normencommissie

1.07 Mooiste jeugd hofdame (groep)

Toelichting

- Jeugd hofdames worden per vereniging beoordeeld:
  - Individueel.
  - Als groep (twee of meer personen).
- Het is niet mogelijk om door één en dezelfde persoon aan beide categorieën deel te nemen.
- Evenmin is het voor de vereniging mogelijk aan beide categorieën deel te nemen.
- Een jeugd hofdame draagt geen wedstrijdmedailles en geen onderscheidingen
- Kleding aangepast aan de weersomstandigheden, bijvoorbeeld stola of schouderbedekking, is toegestaan.

Beoordelingspunten

1. **Kleding**

- Pasvorm/snit en staat van onderhoud.
- Lange jurk (lengte minimaal tot de enkel); midi en mini zijn niet toegestaan.

2. **Kapsel en hoofdbedekking**

- Het kapsel dient verzorgd te zijn.
- Het dragen van een **diadeem of kroontje is niet toegestaan**.

3. **Handschoenen**

- Handschoenen zijn niet verplicht. Worden zij wel gedragen dan:
  - Bij lange mouwen jurk of jasje (mouwen over het ellebooggewricht): korte handschoenen.
  - Bij korte mouwen jurk of jasje (mouwen boven het ellebooggewricht) en mouwloze jurk: lange handschoenen
  - Goed passend en schoon (proper).

4. **Bloemen**

- Bloemen zijn niet verplicht.
- Het bloemboeket is een creatie van organische materialen zoals: verse bloemen, blad, takken, mos, eventueel aangevuld met andere materialen, passend bij de kleding.
- Het boeket wordt gedragen in de rechterhand.

5. **Schoeisel en (panty)kousen**

- Aangepast aan de kleding, goed verzorgd en onderhouden.
- Geen pantoffels, sandalen, klompschoenen, sportschoenen e.d.
- Het dragen van panty's of pantykousen is **verplicht**.

6. **Algemene houding en indruk**

- De algehele presentatie moet waardig zijn.

1.08 Beste jeugd bieleman (groep)

Toelichting

- Jeugd bielemannen worden per vereniging beoordeeld:
  - Individueel.
  - Als groep (twee of meer personen).
- Het is niet mogelijk om door één en dezelfde persoon aan beide categorieën deel te nemen.
- Evenmin is het voor de vereniging mogelijk aan beide categorieën deel te nemen.
- Tijdens de beoordeling kan gevraagd worden om een en ander te tonen.
- De uitvoering van de exercitie is van belang en wordt daarom in de beoordeling meegenomen.

Beoordelingspunten

1. **Broek en kiel**
- Witte broek met blauwe kiel.
- Bonte boerenzakdoek, geknoopt als halsdoek, met als hoofdkleur rood of blauw.

2. **Voorschoot**
- Gemaakt van wit, zwart of bruin leer.
- Imitatieleer is toegestaan.

3. **Hoofddeksel**
- Kolbak.

4. **Schoeisel**
- Klompen, halfhoge laarzen of schoenen.
- Goed onderhouden.

5. **Handschoenen**
- **Witte** handschoenen.

6. **Bijl**
- Het dragen van een echte bijl is **niet** toegestaan.
- Enkel en alleen een imitatie bijl (hout, en/of kunststof) met afgeronde kanten is toegestaan.
- Sneebeschermer is **verplicht** en **mag niet** voorzien zijn van **drukknopen**.
- De imitatie bijl wordt gedragen over de rechterschouder.

7. **Baard**
- Onder een baard wordt verstaan een namaak baard met snor.

8. **Tas**
- Leren tas, gedragen aan de linkerzijde, waarbij de draagriem gedragen wordt over de rechterschouder naar de linkerheup.
- Bij voorkeur in de kleur van de voorschoot.

- **Inhoud tas**
  Verplicht en enkel de volgende voorwerpen:
  - Nijptang.
  - Hamer.
  - Touw.
  - Spijkers.
  - Draad.
  - Wetsteen.

- Alle voorwerpen moeten voor **daadwerkelijk gebruik geschikt** zijn.

9. Onderscheidingen en wedstrijdzilver en/of -medailles

- Mogen gedragen worden, op het borstgedeelte van de voorschoot en dienen bevestigd te worden volgens rangorde.
- Voor de draagwijze van onderscheidingen, zie praktische aanwijzingen, punt 6 en *2.1 Dragen van onderscheidingen i.c.m. wedstrijdzilver en/of* -medailles. Of *draagwijzer-onderscheidingen-OLS-uitbreiding-4.pdf (olsfederatie.com)*

10. Algemene houding en indruk

- De algehele presentatie moet correct zijn.

©2026 OLS Normencommissie

1.09 Beste jeugd sappeur (groep)

Toelichting

- Jeugd sappeurs worden per vereniging beoordeeld:
  - Individueel.
  - Als groep (twee of meer personen).
- Het is niet mogelijk om door één en dezelfde persoon aan beide categorieën deel te nemen.
- Jeugd sappeurs komen voor bij geweer dragende schutterijen in een historisch militair uniform.
- De jeugd sappeur is **verplicht** om tijdens de beoordeling een imitatie geweer te dragen samen met een imitatie bijl (vervaardigd uit hout, en/of kunststof). Deze voorwerpen mogen niet realistisch lijken op een echt geweer of een echte bijl en mogen geen dreigende uitstraling hebben. Zie, *2.2 Advies voor de uitvoering van imitatie geweren en imitatie bijlen.*
- Tijdens de beoordeling kan gevraagd worden om een en ander te tonen.
- De uitvoering van de exercitie is van belang en wordt daarom in de beoordeling meegenomen.

Beoordelingspunten

1. **Uniform**
- Pasvorm en onderhoud.
- Op beide boven mouwen van het uniform twee gekruiste bijlen.
- Bij een donker uniform uitgevoerd in rood, bij een rood uniform uitgevoerd in zwart.

2. **Voorschoot**
- Gemaakt van wit, zwart of bruin leer, imitatieleer is toegestaan.

3. **Hoofddeksel**
- Kolbak of sjako voorzien van een witte of rode pompon.

4. **Sokken, anklets, beenkappen**
- Effen **zwarte** sokken.
- Wordt door de schutterij, waarvan de jeugd sappeur deel uitmaakt, een andere kleur sokken gedragen, dan is dit ook voor de jeugd sappeur toegestaan.
- Anklets, slobkousen en beenkappen passend.
- Goed onderhouden.

5. **Schoeisel**
- Goed onderhouden.

6. **Handschoenen**
- **Witte** handschoenen.

7. **Bijl**
- Het dragen van een echte bijl is **niet** toegestaan.
- Enkel en alleen een imitatie bijl (hout, en/of kunststof) met afgeronde kanten is toegestaan.
- Sneebeschermer is **verplicht** en **mag niet** voorzien zijn van **drukknopen**.

8. **Bewapening**
- De jeugd sappeur is **verplicht** om ook tijdens de beoordeling op het feestterrein, aan de draagriem en over de rechterschouder, een imitatie geweer te dragen.

9. **Ransel, patroontas**
- De leren patroontas wordt gedragen aan een koppel vóór het lichaam.
- De inhoud van ransel en patroontas mag niet gecontroleerd worden.

©2026 OLS Normencommissie

10. Onderscheidingen en wedstrijdzilver en/of -medailles

- Mogen gedragen worden, op het borstgedeelte van de voorschoot en dienen bevestigd te worden volgens rangorde.
- Voor de draagwijze van onderscheidingen, zie praktische aanwijzingen, punt 6 en *2.1 Dragen van onderscheidingen i.c.m. wedstrijdzilver en/of* -medailles. Of *draagwijzer-onderscheidingen-OLS-uitbreiding-4.pdf (olsfederatie.com)*.

11. Algemene houding en indruk

- De algehele presentatie moet correct zijn.

©2026 OLS Normencommissie

1.10 Beste jeugd marketentster (groep)

Toelichting

- Jeugd marketentsters worden per vereniging beoordeeld:
  - Individueel.
  - Als groep (twee of meer personen).
- Het is niet mogelijk om door één en dezelfde persoon aan beide categorieën deel te nemen.
- Tijdens de beoordeling kan gevraagd worden een en ander te tonen.
- De uitvoering van de exercitie is van belang en wordt daarom in de beoordeling meegenomen.

Beoordelingspunten

1. **Uniform**
- Juiste pasvorm/snit en staat van onderhoud (indien als groep uittredend uniform aan elkaar).

2. **Hoofddeksel**
- Passend en goed onderhouden.

3. **Schoeisel en (panty)kousen**
- Panty's of pantykousen en schoeisel dienen schoon (proper) en goed onderhouden te zijn.

4. **Handschoenen**
- Handschoenen zijn niet verplicht.
- Worden deze gedragen dan:
  - In de kleur wit.
  - Passend en schoon (proper).

5. **Vaatje**
- Houten vaatje.
- Aan draagriem over de rechterschouder naar de linkerheup.
- Kraantje niet van kunststof.
- Inhoud vaatje: niet alcoholhoudende drank.
- Temperatuur van de drank is **géén** beoordelingspunt.

6. **Mandje of korfje**
- Inhoud mand of korfje:
  - Plastic glaasje.
  - Er mag **géén** mes aanwezig zijn in het mandje.
  - Handdoek.
  - Afdekdoek.
  - Servet.
  - Voorgesneden brood.(in een bakje of zakje)
  - Voorgesneden kaas. (in een bakje of zakje)
  - Voorgesneden worst.(in een bakje of zakje)
  - Plankje voor presentatie etenswaren.

7. **Hygiëne**
- De kraan van het vaatje alsmede de gebruiksvoorwerpen in het mandje of korfje moeten schoon (proper) zijn.

©2026 OLS Normencommissie

8. Geldbuidel

- Van stof of leer onder schort(je), geen imitatieleer.
- De inhoud mag niet gecontroleerd worden.

9. Onderscheidingen en wedstrijdzilver en/of -medailles

- Voor de draagwijze van onderscheidingen, zie praktische aanwijzingen, punt 6 en *2.1 Dragen van onderscheidingen i.c.m. wedstrijdzilver en/of* -medailles. Of *draagwijzer-onderscheidingen-OLS-uitbreiding-4.pdf (olsfederatie.com).*

10. Houding

- Kalm en waardig.

11. Handelingen

- **Gevraagd kan worden het verrichten van een of meer van onderstaande handelingen:**
  - Het uitdelen van kaas, worst en/of brood.
  - Het tappen van een glaasje drank.
  - Bij het verrichten van de gevraagde handelingen worden **handschoenen niet gedragen.**
  - De wijze van **presenteren van spijs en drank** wordt in de beoordeling meegenomen.

12. Algemene houding en indruk

- Dient correct en netjes te zijn.

©2026 OLS Normencommissie

1.11 Beste jeugd soetelaarster (groep)

Toelichting

- Jeugd soetelaarsters worden per vereniging beoordeeld:
  - Individueel.
  - Als groep (twee of meer personen).
- Het is niet mogelijk om door één en dezelfde persoon aan beide categorieën deel te nemen.
- Tijdens de beoordeling kan gevraagd worden een en ander te tonen.
- De uitvoering van de exercitie is van belang en wordt daarom in de beoordeling meegenomen.

Beoordelingspunten

1. **Uniform**
- Juiste pasvorm/snit en staat van onderhoud (indien als groep uittredend uniform aan elkaar).

2. **Hoofddeksel**
- Passend en goed onderhouden.

3. **Schoeisel en (panty)kousen**
- Panty's of pantykousen en schoeisel dienen schoon (proper) en goed onderhouden te zijn.

4. **Handschoenen**
- Handschoenen zijn niet verplicht.
- Worden deze gedragen dan:
  - In de kleur wit.
  - Passend en schoon (proper).

5. **Kruik**
- Aardewerk, geglazuurd.
- Afgesloten met kurk.
- Geen kunststof onderdelen.
- Inhoud kruik: niet alcoholhoudende drank.
- Temperatuur van de drank is **géén** beoordelingspunt.

6. **Mandje of korfje**
- Inhoud mand of korfje:
  - Plastic glaasje.
  - Er mag **géén** mes aanwezig zijn in het mandje.
  - Handdoek.
  - Afdekdoek.
  - Servet.
  - Voorgesneden brood. (in een bakje of zakje)
  - Voorgesneden kaas. (in een bakje of zakje)
  - Voorgesneden worst of rauwe ham. (in een bakje of zakje)
  - Plankje voor presentatie etenswaren. (in een bakje of zakje)
  - Kruik.

7. **Hygiëne**
- De gebruiksvoorwerpen in het mandje of korfje moeten schoon (proper) zijn.

8. **Geldbuidel**
- Van stof of leer onder schort(je), geen imitatieleer.
- De inhoud mag niet gecontroleerd worden.

9. **Onderscheidingen en wedstrijdzilver en/of -medailles**
- Voor de draagwijze van onderscheidingen, zie praktische aanwijzingen, punt 6 en *2.1 Dragen van onderscheidingen i.c.m. wedstrijdzilver en/of* -medailles. Of *draagwijzer-onderscheidingen-OLS-uitbreiding-4.pdf (olsfederatie.com)*

10. <u>Houding</u>

- Kalm en waardig.

11. <u>Handelingen</u>

- **Gevraagd kan worden het verrichten van een of meer van onderstaande handelingen:**
  - Het presenteren van kaas, worst of rauwe ham en/of brood.
  - Het tappen van een glaasje drank.
  - Bij het verrichten van de gevraagde handelingen worden **handschoenen niet gedragen.**
  - De wijze van **presenteren van spijs en drank** wordt in de beoordeling meegenomen.

12. <u>Algemene houding en indruk</u>

- Dient correct en netjes te zijn.

©2026 OLS Normencommissie

1.12 Beste jeugd hospitaalsoldaat

Toelichting

- De hospitaalsoldaat draagt het uniform van de schutterij waarvan hij deel uitmaakt.
- Hygiëne is voor de jeugd hospitaalsoldaat een eerste vereiste, zowel wat zijn persoon, uniform, als tas met inhoud betreft.
- Tijdens de beoordeling kan gevraagd worden een en ander te tonen.
- De uitvoering van de exercitie is van belang en wordt daarom in de beoordeling meegenomen.

Beoordelingspunten

1. **Uniform**

- Pasvorm/snit en staat van en onderhoud.
- Aanduiding herkenbaarheid als jeugd hospitaalsoldaat.

2. **Hoofddeksel**

- Pasvorm en onderhoud en voor zover van toepassing, de kleurencombinatie van het uniform.

3. **Handschoenen**

- Goed passend en schoon (proper).
- In de kleur **wit.**

4. **Sokken, anklets, slobkousen, beenkappen**

- Effen **zwarte** sokken.
- Wordt door de schutterij, waarvan de jeugd hospitaalsoldaat deel uitmaakt, een andere kleur sokken gedragen, dan is dit ook voor de jeugd hospitaalsoldaat toegestaan.
- Anklets, slobkousen of beenkappen goed passend.
- Goed onderhouden.

5. **Schoeisel**

- **Zwart** en goed gepoetst, geen afgetrapte hakken of breuken in het bovenleer.
- Wordt door de schutterij, waarvan de jeugd hospitaalsoldaat deel uitmaakt, een andere kleur schoeisel gedragen, dan is dit ook voor de jeugd hospitaalsoldaat toegestaan.

6. **Tas met inhoud**

- **Historisch verantwoord:**
  - Linnen verband.
  - Ruwe watten.
  - Kinder schaar.
  - Kruiden.
  - Zalfjes.

- **Moderne opvatting, minimaal:**
  - Snelverband.
  - Kinderschaar.
  - Verbandbevestigers.
  - Mitella.
  - Drukverband.

Deze inhoud mag beoordeeld worden op hygiëne en praktische bruikbaarheid.

7. **Onderscheidingen en wedstrijdzilver en/of -medailles**

- Voor de draagwijze van onderscheidingen, zie praktische aanwijzingen, punt 6 *en 2.1 Dragen van onderscheidingen i.c.m. wedstrijdzilver en/of* -medailles. Of *draagwijzer-onderscheidingen-OLS-uitbreiding-4.pdf (olsfederatie.com)*.

8. **Algemene houding en indruk**

- De algehele presentatie moet correct en netjes zijn.

2.0 Bijlage wedstrijden op het terrein

2.1 Dragen van onderscheidingen i.c.m. wedstrijdzilver en/of -medailles

De bovenkant van het lintje moet ter hoogte van de tweede knoop bevestigd zijn.

Het dragen van onderscheidingen en wedstrijdzilver en/of -medailles op een uniform **met 2 rijen knopen.**

Het dragen van de onderscheidingen mag niet meer bedragen dan 1 rij, de schutter maakt zelf een keuze welke hij/zij wil dragen.

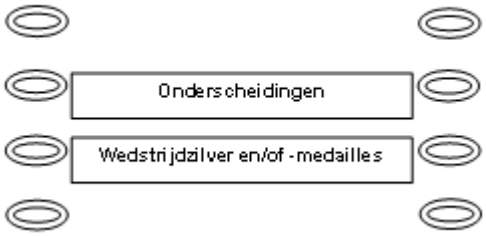

Indien een schutter enkel wedstrijdzilver en/of -medailles draagt, wordt dit gedragen ter hoogte van de plek van de onderscheidingen zoals aangegeven op onderstaande tekening.

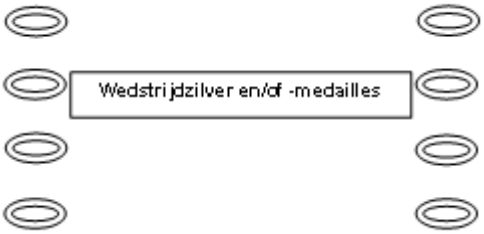

Het dragen van onderscheidingen en wedstrijdzilver en/of -medailles op een uniform **met 1 en 3 rijen knopen**.

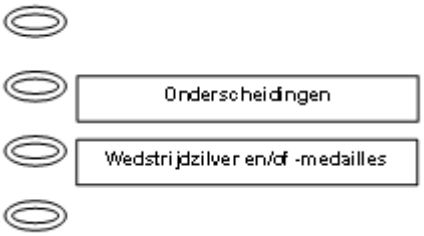

Indien een schutter enkel wedstrijdzilver en/of -medailles draagt, wordt dit gedragen ter hoogte van de plek van de onderscheidingen, zoals aangegeven op onderstaande tekening.

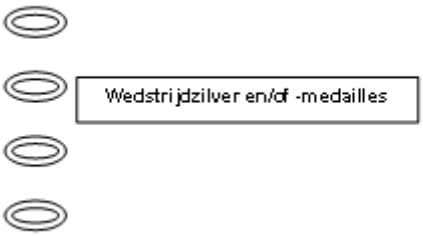

©2026 OLS Normencommissie

2.2 Advies voor de uitvoering van imitatie geweren en imitatie bijlen.

Het is niet toegestaan om jeugdleden exercitiewapens te laten dragen.
Daarom is ervoor gekozen om jeugdleden niet-realistische, decoratieve imitatie geweren en imitatie bijlen te laten dragen.
Houd er rekening mee dat het op grond van de wapenwet verboden is om voorwerpen te dragen die geschikt zijn om dreiging uit te oefenen. Hieronder kunnen ook imitatie-wapens vallen.

Om overtreding van de wapenwet te voorkomen, dienen de imitatie geweren en imitatie bijlen voor de jeugdsappeurs zodanig te worden vormgegeven dat voor een buitenstaander direct duidelijk is dat het geen functionele wapens betreft. De voorwerpen moeten een niet-dreigende uitstraling hebben en herkenbaar zijn als decoratieve objecten.

Voor imitatie geweren en imitatie bijlen geldt het advies om deze uit te voeren als een gestileerd silhouet.

Zorg ervoor dat:

- Het object duidelijk niet-functioneel is.
- Geen bewegende delen aanwezig zijn.
- De vormgeving niet realistisch is.
- Gebruik wordt gemaakt van een niet-realistische kleurstelling (bijvoorbeeld blank of geschilderd hout, eventueel met opvallende accenten).

Door bovenstaande uitgangspunten te volgen, wordt de kans op misverstanden en ongewenste situaties verkleind.

©2026 OLS Normencommissie